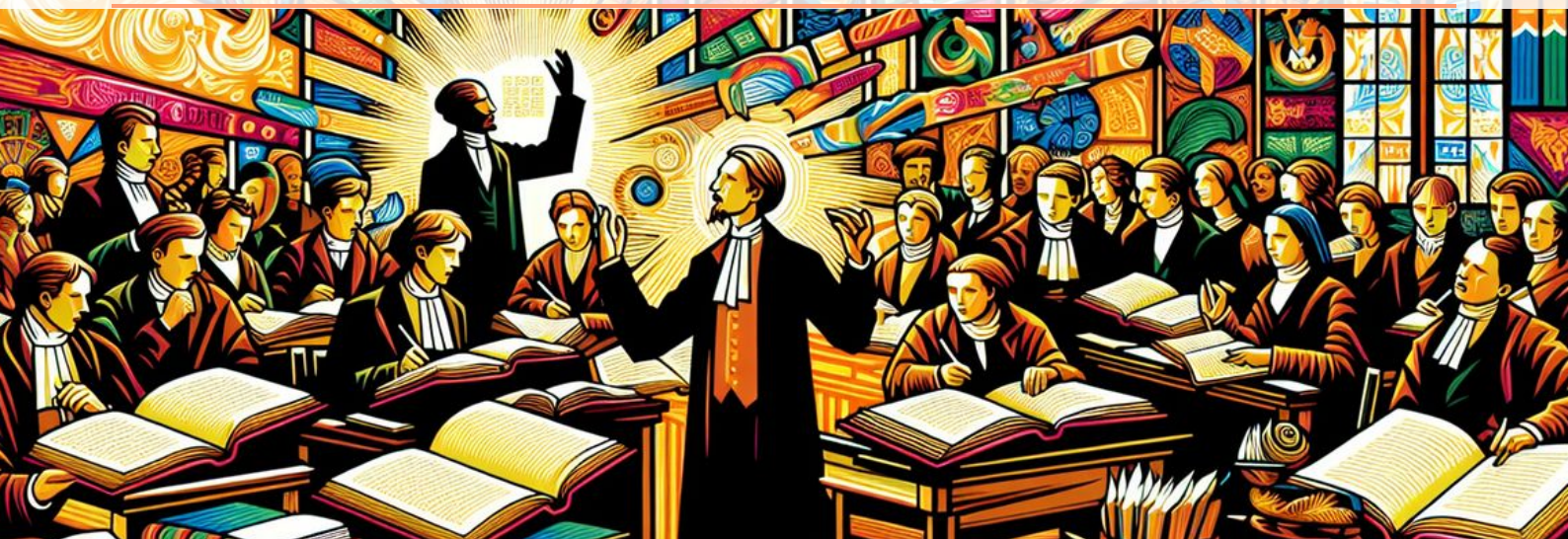

Žemaičių bajorų indėlis į lietuvių kalbos ir kultūros puoselėjimą

Problema:

XIX a. pradžioje Vilniaus universitetas buvo svarbus kultūros ir švietimo centras, kuriame veikė žemaičių studentų būrelis, puoselėjęs lietuvių kalbą ir kultūrą. Šis būrelis, kuriam priklausė tokie žymūs asmenys kaip Simonas Stanevičius ir Simonas Daukantas, skatino lietuvių kalbos tyrinėjimą ir liaudies kultūros sklaidą. Tačiau universiteto uždarymas 1832 m. nutraukė šią veiklą. Kodėl žemaičių bajorų kultūrinis sąjūdis buvo svarbus lietuvių kalbos ir kultūros išsaugojimui ir kaip jis paveikė tolesnę Lietuvos istoriją?

Projekto užduotis mokiniams:

Jūsų užduotis yra atlikti šiuos veiksmus:

- ⊗ ⊙ ☆ 1. Išanalizuokite žemaičių bajorų kultūrinio sąjūdžio veiklą ir jos poveikį lietuvių kalbos puoselėjimui.
- ⊗ ⊙ ☆ 2. Surinkite informaciją apie pagrindinius sąjūdžio dalyvius ir jų indėlį.
- ⊗ ⊙ ☆ 3. Sukurkite trumpą pristatymą apie žemaičių bajorų sąjūdžio reikšmę lietuvių kalbai.
- ⊗ ⊙ ☆ 4. Paruoškite diskusiją apie sąjūdžio įtaką Lietuvos kultūrai.
- ⊗ ⊙ ☆ 5. Pristatykite savo išvadas klasės draugams ir aptarkite jų svarbą šiandienos kontekste.

Įsivertinimo laukeliai kviečia pagalvoti kaip buvo atliktos užduotys: nesėkmingai, sėkmingai ar labai sėkmingai?

Mokiniai žymi labiausiai užduoties įgyvendinimą atitinkančio laukelio vidurį, pvz.: (X) (✓) (★)

Mokytojai vėliau gali apvesti jų manymu tinkamiausią laukelį, pvz.: (X) (✓) (★)

Mokomos temos:

- **Istorija.** Žemaičių bajorų kultūrinis sąjūdis: Žemaičių bajorų veikla puoselėjant lietuvių kalbą ir kultūrą XIX a. pradžioje.
- **Lietuvių kalba ir literatūra.** Lietuvių kalbos puoselėjimas: Lietuvių kalbos ir kultūros puoselėjimas bei tyrinėjimas XIX a. pradžioje.

Ugdomos kompetencijos:

- **Pažinimo kompetencija:** Dalyko žinios ir gebėjimai; Kritinis mąstymas.
- **Kultūrinė kompetencija:** Kultūrinis išprusimas; Kultūrinis sąmoningumas.
- **Komunikavimo kompetencija:** Pranešimo kūrimas; Pranešimo perteikimas ir komunikacinė sąveika.

Klausimai viktorinai:

Istorija

1. Kas buvo Simonas Stanevičius?

- A. Politikas XIX a.
- B. Universiteto rektorius
- C. Žemaičių bajoras
- D. Žymus lietuvių rašytojas ir kultūros veikėjas

Simonas Stanevičius buvo žymus lietuvių rašytojas ir kultūros veikėjas, kuris prisidėjo prie lietuvių kalbos ir kultūros puoselėjimo. Jis buvo vienas iš žemaičių studentų būrelio narių, skatinusių lietuvių kalbos tyrinėjimą.

2. Koks buvo žemaičių bajorų kultūrinio sąjūdžio tikslas?

- A. Puoselėti lietuvių kalbą ir kultūrą
- B. Kovoti su Rusijos okupacija
- C. Organizuoti karinius sukilimus
- D. Skatinti žemaičių bajorų valdžią

Žemaičių bajorų kultūrinis sąjūdis siekė puoselėti lietuvių kalbą ir kultūrą, skatindamas lietuvių literatūros ir liaudies kultūros tyrinėjimą, ypač Vilniaus universitete.

3. Kuriame universitete veikė žemaičių studentų būrelis?

- A. Kauno universitete
- B. Šiaulių universitete

- C. Vilniaus universitete
- D. Klaipėdos universitete

Žemaičių studentų būrelis veikė Vilniaus universitete, kur jie skatino lietuvių kalbos ir kultūros puoselėjimą, ypač XIX a. pradžioje.

4. Koks įvykis nutraukė žemaičių bajorų kultūrinį sąjungą?

- A. Žemaičių sukilimas 1831 m.
- B. Rusijos revoliucija 1905 m.
- C. Vilniaus universiteto uždarymas 1832 m.
- D. Pirmasis pasaulinis karas

Vilniaus universiteto uždarymas 1832 m. nutraukė žemaičių bajorų kultūrinį sąjungą, kuris buvo svarbus lietuvių kalbos ir kultūros išsaugojimui.

5. Kas buvo Simonas Daukantas?

- A. Universiteto profesorius
- B. Politikas XIX a.
- C. Lietuvių istorikas ir rašytojas
- D. Žemaičių bajoras

Simonas Daukantas buvo lietuvių istorikas ir rašytojas, kuris taip pat prisidėjo prie lietuvių kalbos ir kultūros puoselėjimo, būdamas žemaičių studentų būrelio narys.

6. Koks buvo žemaičių bajorų sąjungos poveikis lietuvių kalbai?

- A. Paskatino kalbos užmiršimą
- B. Sukėlė kalbos konfliktus
- C. Sumažino kalbos vartojimą
- D. Skatino lietuvių kalbos tyrinėjimą

Žemaičių bajorų kultūrinis sąjungos skatino lietuvių kalbos tyrinėjimą, padėdamas išsaugoti ir puoselėti lietuvių kalbą, ypač sunkiu laikotarpiu.

7. Kokie buvo pagrindiniai žemaičių bajorų sąjungos dalyviai?

- A. Jonas Basanavičius ir Antanas Smetona
- B. Simonas Stanevičius ir Simonas Daukantas
- C. Maironis ir Vydūnas
- D. Petras Cvirkas ir Salomėja Nėris

Pagrindiniai žemaičių bajorų sąjungos dalyviai buvo Simonas Stanevičius ir Simonas Daukantas, kurie aktyviai prisidėjo prie lietuvių kalbos ir kultūros puoselėjimo.

8. Kokia buvo žemaičių bajorų sąjungos reikšmė Lietuvos istorijai?

- A. Sukėlė karinius konfliktus
- B. Sumažino kultūrinį identitetą
- C. Išsaugojo lietuvių kalbą ir kultūrą
- D. Paskatino užsienio kalbų mokymą

Žemaičių bajorų kultūrinis sąjungos buvo svarbus lietuvių kalbos ir kultūros išsaugojimui, padėdamas formuoti lietuvių tautinį identitetą.

9. Kokios buvo žemaičių bajorų sąjūdžio veiklos formos?

- A. Politinių partijų kūrimas
- B. Literatūros leidyba ir diskusijos
- C. Karinių mokymų organizavimas
- D. Religinį ceremonijų organizavimas

Žemaičių bajorų sąjūdžio veiklos formos apėmė literatūros leidybą ir diskusijas apie lietuvių kalbą bei kultūrą, skatindamos kultūrinį sąmoningumą.

10. Kokie buvo žemaičių bajorų sąjūdžio iššūkiai?

- A. Vidinės nesutarimų problemos
- B. Ekonominės krizės
- C. Kaimyninių šalių invazijos
- D. Rusijos valdžios suvaržymai

Žemaičių bajorų sąjūdžio iššūkiai apėmė Rusijos valdžios suvaržymus, kurie trukdė jų veiklai ir kultūriniam išsaugojimui.

Lietuvių kalba ir literatūra**1. Ką reiškia lietuvių kalbos puoselėjimas?**

- A. Kalbos pakeitimas kita kalba
- B. Kalbos vartojimo ribojimas
- C. Kalbos išsaugojimas ir skatinimas
- D. Kalbos užmiršimas

Lietuvių kalbos puoselėjimas reiškia kalbos išsaugojimą ir skatinimą, siekiant išlaikyti jos gyvybingumą ir kultūrinę vertę.

2. Kokie yra lietuvių kalbos puoselėjimo būdai?

- A. Kalbos ignoravimas
- B. Kalbos uždraudimas
- C. Literatūros kūrimas ir mokymas
- D. Kalbos vartojimo ribojimas

Lietuvių kalbos puoselėjimo būdai apima literatūros kūrimą ir mokymą, kurie padeda išlaikyti kalbos gyvybingumą ir skatinimą.

3. Kodėl svarbu puoselėti lietuvių kalbą?

- A. Kad būtų galima pamiršti senas tradicijas
- B. Kad būtų galima kalbėti su užsieniečiais
- C. Kad būtų lengviau mokytis kitų kalbų
- D. Išlaikyti kultūrinį identitetą

Lietuvių kalbos puoselėjimas yra svarbus, nes jis padeda išlaikyti kultūrinį identitetą ir tradicijas, kurios yra neatsiejama tautos dalis.

4. Kokie yra pagrindiniai lietuvių kalbos puoselėjimo iššūkiai?

- A. Kalbos populiarumas

- B. Kultūrinis atvirumas
- C. Globalizacija ir kalbų maišymasis
- D. Technologijų pažanga

Pagrindiniai lietuvių kalbos puoselėjimo iššūkiai yra globalizacija ir kalbų maišymasis, kurie gali kelti grėsmę kalbos gyvybingumui.

5. Kokie yra lietuvių kalbos puoselėjimo pavyzdžiai?

- A. Kalbos vartojimo ribojimas
- B. Kalbos uždraudimas mokyklose
- C. Literatūros konkursai ir renginiai
- D. Kalbos ignoravimas viešojoje erdvėje

Lietuvių kalbos puoselėjimo pavyzdžiai apima literatūros konkursus ir renginius, kurie skatina kalbos vartojimą ir kūrybą.

6. Kokie yra žymūs lietuvių rašytojai, prisidėję prie kalbos puoselėjimo?

- A. Simonas Daukantas ir Simonas Stanevičius
- B. Jonas Biliūnas ir Petras Cvirka
- C. Maironis ir Vydūnas
- D. Šatrijos Ragana ir Salomėja Nėris

Žymūs lietuvių rašytojai, tokie kaip Maironis ir Vydūnas, prisidėjo prie lietuvių kalbos puoselėjimo savo kūryba ir veikla.

7. Kokia yra lietuvių kalbos reikšmė kultūrai?

- A. Kalbos uždavinys
- B. Kultūrinio identiteto pagrindas
- C. Kalbos barjeras
- D. Kalbos priemonė

Lietuvių kalba yra kultūrinio identiteto pagrindas, nes ji atspindi tautos istoriją, tradicijas ir vertybes.

8. Kokie yra lietuvių kalbos puoselėjimo tikslai?

- A. Išlaikyti kalbos gyvybingumą
- B. Užmiršti senas tradicijas
- C. Pakeisti kalbą kita kalba
- D. Sumažinti kalbos vartojimą

Lietuvių kalbos puoselėjimo tikslai yra išlaikyti kalbos gyvybingumą ir skatinti jos vartojimą kasdieniame gyvenime.

9. Kokie yra lietuvių kalbos puoselėjimo metodai?

- A. Kalbos ignoravimas
- B. Kalbos ribojimas
- C. Mokymas ir kūryba
- D. Kalbos uždraudimas

Lietuvių kalbos puoselėjimo metodai apima mokymą ir kūrybą, kurie padeda išlaikyti kalbos gyvybingumą ir skatinti jos vartojimą.

10. Kokie yra lietuvių kalbos puoselėjimo rezultatai?

- A. Kalbos užmiršimas
- B. Kalbos sumažėjimas
- C. Kalbos ribojimas
- D. Kalbos vartojimo didėjimas

Lietuvių kalbos puoselėjimo rezultatai apima kalbos vartojimo didėjimą, kuris rodo kalbos gyvybingumą ir kultūrinę vertę.